

Kuntalaisaloite

Peruskoulun oppilaskoneisiin rajoitus mahdollisuuksia ja 1.-4. luokkalaisille ei henkilökohtaista oppilaskonetta Iisalmi

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 30.11.2023

Aloitteen julkaisupäivämäärä 1.12.2023

Iisalmen nykyistä peruskoulun oppilaiden oppilaskonekäytäntöä pitää muuttaa. Mielestämme 1.-4. luokkalaiset lapset eivät tarvitse henkilökohtaista oppilaskonetta ja 5. luokasta vanhempien peruskoululaisten vanhemmilla tulisi olla mahdollisuus rajoittaa laitteen käyttöä muutenkin, kuin ottamalla laite haltuun.

Iisalmessa on jo useiden vuosien ajan annettu henkilökohtaiset tabletit ja tietokoneet heti ekaluokasta alkaen. 1.-4. luokkalaisilla on käytössään iPad-tabletit ja 5. luokasta lähtien oppilaat saavat käyttöönsä tietokoneet. On hienoa, että Iisalmessa on haluttu edistää yhdenvertaisuutta antamalla jokaiselle lapselle tabletti varallisuudesta riippumatta. Tällä hetkellä tilanne on kuitenkin sellainen, että oppilaskoneista aiheutuu perheille enemmän haittaa, kuin hyötyä. Sen vuoksi nykyistä toimintatapaa on muutettava.

Kaikissa perheissä ei ole ongelmia lapsen sopivan ruutuajan hallinnassa. Sen sijaan perheissä, joissa on neuropiirteisiä lapsia, ongelmia elämänhallinnassa tai muuten haasteita arjessa, koulusta saatavat oppilaskoneet lisäävät perheiden kuormitusta ja ristiriitatilanteita entisestään. Esimerkiksi nepsy-lapsia älylaitteet koukuttavat erityisen paljon. Vanhempia kuormittaa valtavasti se, että laitteiden käyttöä voi olla hankala rajoittaa ja lapset pääsevät laitteillaan näkemään netistä hyvin monenlaista sisältöä.

Ongelmallista koulusta saatavissa laitteissa on se, että vanhemmat eivät pysty rajoittamaan laitteiden käyttöä ohjelmallisesti. Kun lapsi ei itse kykene säätämään laitteen sopivaa käyttöä, ainoa vaihtoehto on ottaa laite lapselta pois. Aina se ei kuitenkaan ole mahdollista. Esimerkiksi vuorotyön takia lapsen vanhempi ei välttämättä pysty takavarikoimaan älylaitetta. Lapsi ei ehdi tulla kotiin koulusta vanhemman lähtiessä töihin, jolloin lapsi voi olla laitteellaan koko iltapäivän ja illan. Oppilaskoneissa on estetty esimerkiksi aikarajoitukset, jolloin oppilaskoneen käyttäminen milloin vain, myös yöllä, on mahdollista.

Kun vuosia sitten ensimmäiset henkilökohtaiset oppilaskoneet tulivat, asetuksia sai muutettua niin, että esimerkiksi yöllä laitetta ei voi käyttää. Ongelmia tuli kuitenkin, kun koulussa laitteet eivät olleet toimintakunnossa. Koulu on laitteiden ensisijainen käyttöpaikka ja siellä niiden tulee olla käyttökunnossa. NykYTEKNOLOGIALLA LUULISI SAAVAN SELLAISET ASETUKSET LAITTEISIIN, ETTÄ KOULUSSA NIITÄ VOI KÄYTTÄÄ, MUTTA KOTONA KÄYTTÖÄ VOI RAJOITTA.

Oppilaskoneita on mahdollista käyttää monipuolisesti opiskelun ja oppimisen edistämiseen. Esimerkiksi Ekapeli edistää lukemista opettelevan lapsen oppimista, mutta hyvin helposti lapsi kiinnostuu jostakin viihdyttävämmästä sisällöstä kuten Youtube-videoista tai nettipelistä, jotka eivät suoraan edistä oppimista vaan päinvastoin koukuttavat ja herpaannuttavat keskittymistä.

Ala-asteen alimilla luokilla harvoin tulee läksyjä, jotka tehtäisiin oppilaskoneella digitaalisesti kotona. Läheskään aina lapsen ei tarvitsisi ottaa laitetta kotiin, mutta jos lapsi saa valita, totta kai hän sen ottaa. Opettaja on yritetty pyytää ottamaan oppilaskone koululle säilytykseen koulupäivän jälkeen, mutta esimerkiksi uudella Mansikkaniemen koululla ei koulun henkilökunnan mukaan ole mahdollisuutta säilyttää oppilaskoneita.

Hermillista on myös se, että perheille ei käytännössä anneta mahdollisuutta kieltäytyä oppilaskoneista, sillä lapsi kokee itsensä eriarvoiseksi, jos kaikilla luokkakavereilla oppilaskone on. Oppilaille annettavat henkilökohtaiset oppilaskoneet ovat melko uusi juttu. Tutkimustietoa seurauksista ei juurikaan ole, mikä huolestuttavaa. Väliä tuntuu siltä, että "ihmeiden Iisalmessa" on meneillään ihmeellinen ihmiskoe. Lasten leikkiminen ja harrastaminen vaihtuu älylaitteiden käyttöön. Iisalmelaislasta siteeraten: "Kun sain koulusta tabletin, lapsuuteni loppui siihen".

Ehdotus uudeksi käytännöksi:

1.-4. luokkalaisille ei annettaisi henkilökohtaista oppilaskonetta, vaan koulussa voisi olla yhteiseen käyttöön tablettitietokoneita. Niillä digitaitoja voitaisiin harjoitella sopivasti.

5. luokasta lähtien oppilaat voisivat saada oppilaskoneet. Alaikäisen lapsen vanhemmilla pitäisi kuitenkin olla mahdollisuus rajoittaa lapsen älylaitteen käyttöä muutenkin kuin ottamalla se haltuun.

Vastaus kuntalaisaloitteeseen

Henkilökohtaiset laitteet palvelevat opetusta paremmin kuin yhteiskäyttölaitteet. Useimmissa sovelluksissa jonkin taidon opettelu (vaikkapa kertotaulut) etenee siitä, mihin se on edelliseltä käyttäjältä jäänyt. Lapsi ei siis pääse jatkamaan siitä, mihin on itse jäänyt vaan siitä mihin edellinen käyttäjä on jäänyt.

Padeissa on vakiona asetuksissa kaikissa laitteissa ruutuaika-toiminto. Vanhemmat voivat asettaa käyttötauon laitteelle, jolloin laitetta ei voi käyttää. Sen voi laittaa joko jokaiselle päivälle tai sitten säätää päivittäin. Käyttöaika lukitaan 4-numeroisella pin-koodilla ja pin-koodin palautuksen voi laittaa tulemaan vanhemman sähköpostiin. Ruutuajassa voi rajoittaa myös sovellusten käyttöä tai muita sisällöllisiä rajoituksia antaa. Tämä toiminto on ollut käytössä jo vuosia.

Toinen mahdollisuus on jättää laite koululle päivän päätteeksi. Kotona huoltajat voivat rajoittaa laitteen käyttöä pitämällä laitteen hallussaan läksyjen tekemisen ulkopuolella.

Lisätietoa ruutuajasta:

Ruutuajan käyttäminen iPhonessa, iPadissa tai iPod touchissa - Apple-tuki (FI) Käyttörajoitusten käyttäminen lapsen iPhonessa, iPadissa ja iPod touchissa - Apple-tuki (FI)"

Iisalmi 2.5.2024

Pasi Niva, tietohallintokoordinaattori

Kirsi-Tiina Ikonen, toimialajohtaja